

СЕКЦІЯ 3

ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РІЗНИХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Хашимі Р.Е., Аккузіна Г.Е.

РЕМОНТ ОРЕНДОВАНИХ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ

Науковий керівник: ст. викл. кафедри обліку, аналізу та аудиту, Варчук О.А.

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

На сучасному етапі розвитку економіки України питання обліку орендних відносин є досить актуальним, тому що далеко не кожне мале та середнє підприємство може дозволити собі придбати власні основні засоби. Для більшості таких підприємств найоптимальнішим вирішенням цього питання є оренда основних засобів.

За визначеннями, даним у П(С)БО 14 «Оренда» – оренда – це угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.

Згідно з П(С)БО 14 «Оренда» існує два види оренди:

– фінансова оренда – господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає придбання орендодавцем за замовленням орендаря основних фондів з подальшим їх переданням у користування орендарю на строк, що не перевищує строку повної амортизації таких основних фондів з обов'язковою подальшою передачею права власності на такі основні фонди орендарю;

– операційна оренда – оренда інша, ніж фінансова [1].

Який вид оренди підприємство обере залежить від договору оренди. В ньому визначаються склад і вартість переданих в оренду об'єктів основних засобів, розмір орендної плати, тривалість оренди, обов'язки сторін по виконанню договірних умов.

Істотними умовами договору є: об'єкт оренди (склад і вартість майна з урахуванням її індексації); строк, на який укладається договір оренди; орендна плата з урахуванням її індексації; порядок використання амортизаційних відрахувань; відновлення орендованого майна та умови його повернення або викупу.

У бухгалтерському обліку фінансова та операційна оренда відображається по різному. Фінансова оренда – характеризується тривалим терміном контракту та амортизацією всієї або більшої частини вартості орендованого майна. Фактично фінансова оренда являє собою форму довгострокового кредитування інвестиційного проекту. Орендар відображає в бухгалтерському обліку одержаний у фінансову оренду об'єкт одночасно як актив і зобов'язання за найменшою на початок строку оренди оцінкою: справедливою вартістю активу або теперішньою вартістю суми мінімальних орендних платежів. При фінансовій оренді основні засоби зараховуються на балансовий рахунок 10 «Основні засоби».

Операційна оренда передбачає передачу орендарю права користування основними засобами на строк, що не перевищує строку їх повної амортизації, з обов'язковим поверненням таких основних засобів їх власнику після закінчення строку орендної угоди. Передача основних засобів в оренду здійснюється за актом приймання-передачі в операційну оренду основних засобів. При операційній оренді основні засоби

зараховуються на позабалансовий рахунок № 01 “Орендовані необоротні активи” за балансовою і первісною вартістю орендодавця, що зазначається у договорі оренди. Понесені витрати орендар повинен відобразити на рахунку 23,91,92,93 або 94, в залежності де буде використовуватися орендований основний засіб, керуючись договором оренди.

Існує три варіанти поліпшення об'єкту основного засобу та його ремонт.

Перший варіант передбачає ремонт, коли його здійснює орендодавець. У бухгалтерському обліку орендаря ремонт не відображається.

Другий варіант передбачає ремонт, коли його здійснює орендар. Основна проблема, що може виникнути, – це віднесення певного виду робіт до категорії поточних витрат або витрат, які слід капіталізувати. Капітальний ремонт виконується за потреби згідно з результатами обстеження технічного стану і призначений для продовження строку експлуатації транспортного засобу. До капітального ремонту належать роботи, пов'язані із заміною кузова для автобусів та легкових автомобілів, рами для вантажних автомобілів або одночасною заміною не менше трьох базових агрегатів.

Поточний ремонт виконується за потреби згідно з результатами діагностування технічного стану транспортного засобу або за наявності несправностей і призначений для забезпечення або відновлення його працездатності.

Крім поточного ремонту, є ще щоденне обслуговування, технічне обслуговування та сезонне технічне обслуговування транспортного засобу. Технічне обслуговування є невід'ємною частиною підтримання транспортного засобу у належному технічному стані. Такі витрати слід віднести до витрат звітного періоду: рахунки 91, 93.

Третій варіант передбачає ремонт, коли ремонт орендованих основних засобів проводить орендар, а орендодавець компенсує йому понесені витрати. Відображати таку операцію в бухгалтерському обліку слід так, як при продажу послуги (табл. 1.1)

Таблиця 1.1 – Відображення в обліку ремонту орендованих основних засобів який проводить орендар, а орендодавець компенсує йому понесені витрати

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1. Відображено дохід від продажу послуги	377 "Розрахунки з іншими дебіторами"	703 "Дохід від реалізації послуг та робіт"
2. Дохід зменшено на суму ПДВ	703 "Дохід від реалізації послуг та робіт"	641 "Розрахунки за податками"
3. Понесені витрати відображено у складі собівартості послуг	23 "Виробництво"	20 "Виробничі запаси" 66 "Розрахунки з оплати праці" 65 "Розрахунки за страхуванням"
4. Відображено у складі витрат собівартість послуг	903 "Собівартість реалізованих робіт і послуг"	23 "Виробництво"
5. Понесені витрати віднесено на фінансовий результат	791 "Результат операційної діяльності"	903 "Собівартість реалізованих робіт і послуг"
6. Відображено у складі фінансового результату отримані доходи	703 "Дохід від реалізації послуг та робіт"	791 "Результат операційної діяльності"

Отже, укладаючи угоду з оренди основних засобів обов'язково необхідно передбачити всі питання пов'язані з їх ремонтом, відобразити повноваження та обов'язки орендодавця та орендаря.

Список літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р., № 92.

2. Масленников Є.І. Управління орендними операціями та їх облік на підприємствах машинобудування // Праці Одеського політехнічного університету. – 2011. – Випуск 3(37). С.106
3. Водоп'янова О. Договори від А до Я // Спеціальний випуск бухгалтерського тижневика «Дебет-Кредит». – 2009. – Частина 1
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 5-те вид. доповн. і перероб. – К.: Алерта, 2011. - 976 с.
5. Вишневецкая В. Ремонт/улучшение арендованных основных средств: учет у арендодателя

Варчук О.А., Амурова О.В., Крисенко А.В.

ВНУТРІШНІЙ ТА ЗОВНІШНІЙ АУДИТ: ВІДМІННОСТІ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Аудиторську діяльність в Україні було запроваджено у 1993 р. з ухваленням Закону «Про аудиторську діяльність» [1]. З його ухвалення активно почав розвиватися ринок аудиторських послуг суб'єктів підприємницької діяльності – спеціалізованих фірм та самостійних аудиторів. За цією діяльністю в нашій державі стежить Аудиторська палата України (АПУ). Вона надає відповідні сертифікати й ліцензії. Сертифікат аудитора підтверджує кваліфікаційний рівень його власника, ліцензія надає йому (або фірмі, у якій він працює) право провадити цей специфічний вид підприємницької діяльності [2].

Згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність» аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам [1].

Аудит розрізняють як зовнішній та внутрішній. Більш поширеним серед вітчизняних підприємств є використання зовнішнього аудиту, а внутрішній аудит використовує незначна кількість великих підприємств.

Існує багато різних підходів до визначення понять «внутрішній» та «зовнішній» аудит та виявленню відмінностей між ними. Дослідженню цього питання присвятили свої праці Бутинець Ф.Ф., Кулаковська Л.П., Потопальська Г.Г., Савченко В.Я., Сопко В.В. та ін.

На думку Кулаковської Л.П., внутрішній аудит може розглядатися як невід'ємна частина загальної системи управління. Об'єкти перевірки залежать від мети і завдань, поставлених перед аудитом керівництвом підприємства (як правило, це функції системи контролю й обробки інформації). Завдання внутрішнього аудиту – допомогти відповідним працівникам покращити ефективність своєї роботи. Внутрішні аудитори є залежними і підпорядковуються керівництву підприємства, вони перевіряють бухгалтерську інформацію на достовірність і подають керівництву результати аналізу, оцінку, рекомендації, поради та інформацію про діяльність об'єктів, що ними перевірялися. Внутрішні аудитори не зобов'язані мати сертифікат аудитора. Це може бути фахівець із бухгалтерського обліку, економіст або фахівець з інших економічних спеціальностей. Зовнішній аудит проводиться аудиторськими фірмами (приватними аудиторами), регламентується юридично і дає змогу зовнішнім групам спостерігати і контролювати діяльність організації та її керівництва. Зовнішні аудитори надають аудиторські послуги на договірних засадах і несуть відповідальність за свій висновок, критерії, на яких цей висновок базується. Основним обов'язком зовнішніх аудиторів є оцінка регулярної фінансової звітності підприємств. За результатами здійсненої